

เพื่อนสร้างสุข

ฉบับที่ **52**
กันยายน 2553

เยาวชนสร้างชาติ!!!

(: เมื่อ “ผู้ว่า” ตอบรับเรื่องของ “เยาวชน”
(: ค่าย ดนตรี ละคร หนังสือ กับ การคิดดี
ทำดีของคนรุ่นใหม่
(: ข้อคิดคมๆ เกี่ยวกับวัยรุ่นไทยวันนี้

เยาวชนแห่งชาติ ... เยาวชนสร้างชาติ

จดหมายข่าวฉบับนี้ ขอต้อนรับคุณผู้อ่านทุกท่าน เข้าสู่บรรยากาศ “วันเยาวชนแห่งชาติ” ซึ่งตรงกับวันที่ 20 กันยายน ของทุกปี ด้วยการนำเรื่องราวของ “พลังเยาวชน” ในการ “สร้างจิตอาสา พัฒนาสิ่งแวดล้อม สร้างการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับชุมชน และนำความรู้ไปใช้ในการสร้างเสริมสุขภาพ” มาเล่าสู่กันฟัง

ทั้งนี้ สสส. มีโครงการมากมายที่เปิดโอกาสให้เยาวชน ได้เป็นแกนหลักในการสร้างสุขภาพให้กับสังคมไทย อาทิ ชุดโครงการค่ายอาสาพัฒนา สร้างเสริมสุขภาพ ชุดโครงการแผนกสุขภาพ : คนธรรมดาทำงานใหญ่ได้ ชุดโครงการดนตรี กวี คีตา เพื่อการเรียนรู้สู่ปัญญา ชุดโครงการละครเพื่อการเปลี่ยนแปลง ชุดโครงการสุขแท้ด้วยปัญญา และโครงการเปิดรับทั่วไป

แต่สำหรับเรื่องเด่นประจำฉบับนี้ จะขอนำเรื่องราวจาก **โครงการค่ายอาสาพัฒนาสร้างเสริมสุขภาพ “ค่ายเปลี่ยนคน คนเปลี่ยนความคิด”** ซึ่งเป็นความร่วมมือกันระหว่าง สสส. กับมูลนิธิโกมลคีมทอง มาเล่าให้ฟัง

ชุดโครงการนี้มุ่งให้การสนับสนุนงานค่ายอาสาพัฒนาเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องมาเป็นปีที่ 5 แล้ว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปิดพื้นที่และต่อยอดกระบวนการเรียนรู้ในห้องเรียนให้แก่ นิสิต นักศึกษา ในการร่วมสร้างสรรค์สังคมด้วยพลังจิตอาสาผ่านการออกค่ายปลอดภัยและบุรี สร้างการเรียนรู้ระหว่างนิสิต นักศึกษา และชุมชน เน้นการนำเอาความรู้ของนักศึกษา และประสบการณ์ของชาวบ้าน มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ตรงตามความต้องการของชุมชนมากที่สุด ทั้งยังมุ่งหวังให้เกิดการปรับทัศนคติ เรียนรู้ที่จะเป็นทั้งผู้ให้และผู้รับจากชุมชน

ชุดโครงการนี้ได้ให้การสนับสนุนโครงการค่ายไปแล้วไม่ต่ำกว่า 300 ค่าย ในกว่า 300 ชุมชน กระจายทั่วประเทศ และมีเยาวชนกว่า 12,000 คน ที่ได้เข้าร่วมโครงการฯ ซึ่งช่วยให้เยาวชนเหล่านี้ มีทักษะด้านการสร้างเสริมสุขภาพทางสังคมในชุมชน มีจิตอาสา มีพฤติกรรมที่สร้างสรรค์สังคม ทั้งยังได้เรียนรู้การศึกษาปัญหาในพื้นที่แบบลงลึก รวมถึงมีโอกาสได้จัดทำค่ายแก้ไขปัญหาร่วมกับชุมชน จนก่อให้เกิด

เกิดการรวมตัวกันเป็นเครือข่าย ... คอลัมน์เรื่องเด่นฯ ฉบับนี้ จึงขอนำเสนอตัวอย่างบางส่วนของพลังสร้างสรรค์ของเยาวชนในการออกค่ายฯ ดังนี้

- **โครงการค่ายตามรอยพ่อ วิถีพอเพียง** โดย **นายมนทล กระจ่าง หรือ น้องแบงค์ และเพื่อนๆ จาก คณะวิศวกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง** ที่นำกิจกรรมเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งเรื่องการออม การทำบัญชีครัวเรือน การทำบัญชีชุมชน การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ในการเกษตร โดยนำเสนอและร่วมแลกเปลี่ยนกับชุมชนตั้งแต่เริ่มต้น เรื่องไหนที่ชุมชนรู้ดีอยู่แล้ว เช่น การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ทำการเกษตร ชุมชนก็จะรับหน้าที่เป็นคนสอนให้ โดยมีการร่วมแลกเปลี่ยนและพิสูจน์ผลผลิตที่เกิดขึ้น รวมถึงต้นทุนที่ลดลงร่วมกัน เพื่อให้เกิดความมั่นใจ

ส่วนเรื่องการทำบัญชีครัวเรือน การทำบัญชีชุมชน แบงค์และเพื่อนๆ ก็ต้องไปศึกษา ค้นคว้า เพื่อที่จะนำความรู้มาถ่ายทอดสู่ชาวบ้าน และก่อให้เกิดการปฏิบัติ ด้วยการทำบัญชีครัวเรือนและบัญชีชุมชนได้จริง ซึ่งการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ทำให้ทั้งแบงค์และเพื่อนๆ รวมทั้งชุมชนเกิดการเติบโตทางความคิด

- **โครงการค่ายป่าอยู่เย็น คนเป็นสุข** โดย **โรงเรียนพณิชยการเชียงราย** ซึ่งเป็นการรวมตัวกันของนักเรียน นิสิต นักศึกษา จากหลายสถาบันที่มีอุดมการณ์เดียวกัน ในนาม “กลุ่มดอกหญ้า” โดยมี โรงเรียนพณิชยการเชียงรายเป็นแกนนำ คอยประสานงานเพื่อทำงานค่ายที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณชน

- **โครงการค่ายสานสัมพันธ์ สานสายใย สร้างคนค่ายเพื่อสังคม มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี** ค่ายนี้ก่อให้เกิดเครือข่ายระหว่างนิสิต นักศึกษาจาก 5 สถาบัน คือ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒน์ และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง แห่งละ 20 คน มาร่วมกันทำงานสาธารณประโยชน์โดยมีกิจกรรมค่ายอาสา เป็นเครื่องมือ

- **โครงการค่ายเล็กกลางป่า พัฒนาบ้านปุราย อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี** โดย **ธีระศักดิ์ ศรีสันต์ หรือ น้องฟิล์ม และเพื่อนๆ จากคณะวิทยาศาสตร์การเกษตร มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี** ซึ่งมีมุมมองแรกเริ่มในการออกค่ายว่า การออกค่ายคือการไปช่วยเหลือคน และชาวบ้านที่มีฐานะยากจนกว่า เรียนน้อยกว่า เราคือผู้ให้ เมื่อเห็นชุมชนที่ออกค่ายปลูกยางจำนวนมาก จึงได้ให้ความรู้ที่ต้องดูแลอย่างไร ตัดเวลาไหน ในอุณหภูมิที่องศา ซึ่งปรากฏว่า บางเรื่องชาวบ้านรู้ดีกว่า เนื่องจากเป็นวิถีชีวิตของชุมชนอยู่แล้ว ชาวบ้านรู้ว่าต้นยางแต่ละต้นอายุเท่าไร

ต้องตัดเฉียง ตัดเอียงแต่ไหน ทำให้ฟิล์มและเพื่อนๆ ได้ตระหนักถึงการเป็นผู้รับ เพราะพวกเขาได้รับความรู้ที่เป็นของจริงจากชุมชน และค้นพบว่า สิ่งที่เขาทำได้ดีก็คือ การสอนหนังสือให้กับเด็กๆ การสอนเรื่องสุขศึกษา สุขลักษณะ การสอดแทรกความรู้ทางวิทยาศาสตร์ และการช่วยกันพัฒนา และรักษาสิ่งแวดล้อมร่วมกับชุมชน

นอกจากนี้ ยังมีตัวอย่างจาก **โครงการค่ายที่บูรณาการเพื่อร่วมเรียนรู้กับโครงการร่วมสร้างหมู่บ้านพอเพียง เพื่อรากฐานสุขภาพที่ยั่งยืน** เช่น **โครงการค่ายเรียนรู้ชีวิตในชนบทที่บ้านแม่กำปอง อำเภอแม่อน จังหวัดเชียงใหม่** ของ **นายสุชาติ แยมปราครัย หรือน้องเอ็ด จากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์** ซึ่งการออกค่ายสอนหนังสือ ได้สอนให้เขาและเพื่อนๆ รู้ถึงชีวิตที่เรียบง่ายตามวิถีของความพอเพียง เช่นเดียวกับการวางในการดำเนินชีวิตในแต่ละวันอย่างเป็นระบบ ซึ่งถูกบ่มเพาะมาตั้งแต่เมื่อครั้งที่ได้พบกับความไม่สะดวกสบายในชนบทผ่านการปฏิสัมพันธ์กับชุมชน ทั้งโดยกิจกรรมการทำอาหารเย็น ซึ่งแต่ละกลุ่มจะได้รับเพียงเนื้อหมูและข้าวสารเท่านั้น ขณะที่วัตถุดิบอื่นๆ ที่ใช้ปรุงอาหาร อาทิ เครื่องปรุง ข่า ตะไคร้ ใบมะกรูด หม้อ ฯลฯ ต้องไปยืมจากคนในชุมชน เวลาเช่นนี้เองที่ทำให้เขาและเพื่อนๆ ได้คุยกับชาวบ้าน และทราบถึงประวัติศาสตร์ชุมชน ชนบทธรรมนิยมประเพณี และความสุขอย่างง่าย ๆ ในแต่ละวัน

หรือแม้แต่การสร้างนิสัยตั้งประเด็นปัญหาและแสวงหาทางแก้ไขไปพร้อมๆ กัน เช่น เมื่อมองรอบตัวเราจะเห็นว่า ที่ที่เราวนเวียนอยู่เป็นประจำ มีปัญหาและสามารถปรับแก้ไขให้ดีขึ้นได้หรือไม่ อาทิ ห้องเรียนของเราอาจทำความสะอาดได้ดีกว่านี้ หรือถนนเส้นนี้ในมหาวิทยาลัยทำไมถึงเต็มไปด้วยขยะ เราจะเกิดการตั้งคำถามและแสวงหาคำตอบเพื่อจะพัฒนาไปสู่สิ่งที่ดีขึ้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นเองโดยธรรมชาติหลังจากที่เขากลับมาจากการออกค่าย การออกค่ายจึงช่วยให้เขาและเพื่อนๆ เกิดมุมมองว่า ปัญหาทุกเรื่องสามารถแก้ไขได้ทั้งนั้น ไม่ใช่เรื่องยากอะไรนัก แต่ที่สำคัญคือเราต้องมองให้เห็นปัญหาก่อน จึงจะช่วยกันคิดหาทางจัดการกับมันได้

หากการศึกษาในห้องเรียน มี “ปริญญาบัตร” เป็นผลลัพธ์ของความสำเร็จ การเรียนรู้ในห้องเรียนก็ควรมี “ประสบการณ์” เป็นผลลัพธ์ที่ช่วยกระตุ้นให้เยาวชนเกิดการเปลี่ยนแปลงตัวเอง และพร้อมจะสร้างสรรค์สิ่งดีๆ ให้กับสังคม การออกค่ายจึงเป็นดังหลักสูตรที่ว่าด้วยการจัดการอุปสรรคและพัฒนาประชาธิปไตยนอกห้องเรียนผ่านชีวิตชนบท และเสมือนจะเป็นแหล่งสร้างพลังงานให้กับคนหนุ่มสาว เพื่อให้พวกเขาพร้อมจะไปช่วยเปลี่ยนโลกให้ดีขึ้น ในวันต่อๆ ไป

สถานการณ์ 4 ภาคฉบับนี้ ขอร่วมเสนอโครงการดีๆ ที่แสดงให้เห็นถึง “พลังเยาวชน” ด้วยเช่นกัน ติดตามดู แล้วคุณจะรู้ว่า เยาวชนของเรา ไม่ธรรมดาเลยจริงๆ

ชุดโครงการ “แผนที่สุขภาพ : คนธรรมดาทำงานใหญ่ได้”

ชุดโครงการนี้เป็นความร่วมมือกันระหว่าง สสส. กับ สมาคมผู้บำเพ็ญประโยชน์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชินูปถัมภ์ (บพ.) เพื่อสร้างให้กลุ่มเยาวชน เกิดทักษะในการแยกแยะพื้นที่ดีพื้นที่เสี่ยงต่อสุขภาพ โดยใช้“แผนที่สุขภาพ” มาเป็นเครื่องมือ สร้างกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างเด็ก ผู้ปกครอง โรงเรียน และชุมชน ในการปรับสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนและรอบโรงเรียนให้ปลอดภัยและเอื้อต่อสุขภาพมากขึ้น

กิจกรรมสำคัญที่ดำเนินการในชุดโครงการนี้ ได้แก่ การสำรวจพื้นที่รอบโรงเรียนในรัศมี 5 กิโลเมตร การจัดทำแผนที่ และกำหนดนิยามพื้นที่ดี พื้นที่เสี่ยง การจัดกิจกรรมขยายผลร่วมกับครู ผู้ปกครอง และชุมชน รวมถึงการสนับสนุนทางนโยบาย จากโรงเรียน และองค์กรท้องถิ่นในการเพิ่มพื้นที่ดี ลดพื้นที่เสี่ยงในชุมชนรอบโรงเรียน ซึ่งได้ดำเนินการไปแล้วใน 171 โรงเรียนทั่วประเทศ มีเยาวชนแกนนำเข้าร่วมโครงการไม่ต่ำกว่า 1,000 คน เกิดการเรียนรู้ วางแผน คิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบผ่านการปฏิบัติจริง สามารถให้ความหมายและแยกแยะพื้นที่ดี พื้นที่เสี่ยงได้ ถ่ายทอดแนวคิดและกระบวนการแผนที่สุขภาพสู่เพื่อนนักเรียนในโรงเรียน พัฒนาพื้นที่สร้างสรรค์เพื่อเพิ่มพื้นที่ดี ลดพื้นที่เสี่ยงในโรงเรียน เกิดการเปลี่ยนแปลง/ผลสำเร็จที่เป็นรูปธรรม อาทิ การจัดเขตปลอดภัย ปลอดภัยรอบโรงเรียน การพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในและรอบโรงเรียนให้ดีขึ้น และปลอดภัย เช่น ปรับสถานที่รกร้างหรือไม่ได้ใช้ประโยชน์ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ทางชีววิทยา สร้างห้องสมุดเคลื่อนที่ ลานกีฬา ปรับภูมิทัศน์บริเวณห้องน้ำในโรงเรียนให้สะอาด ปลอดภัย ไม่เป็นแหล่งมั่วสุม การติดป้ายรณรงค์ห้ามทิ้งขยะ เป็นต้น

นอกจากนี้ยังมีโรงเรียน 90 แห่ง ที่ได้ดำเนินงานต่อเนื่องเพื่อถ่ายทอดแนวคิดและกระบวนการแผนที่สุขภาพ ไปสู่เพื่อนนักเรียนในโรงเรียน และพัฒนาพื้นที่สร้างสรรค์เพื่อเพิ่มพื้นที่ดีลดพื้นที่เสี่ยงในและรอบโรงเรียนด้วย ทั้งยังเกิดนโยบายสาธารณะในระดับจังหวัด เช่น ผู้ว่าราชการจังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งได้รับมอบพันธกิจร่วมพลิกแผนที่จังหวัดกาฬสินธุ์ จากการยื่นจดหมายเปิดผนึกของตัวแทนเยาวชนเพื่อยื่นข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหในพื้นที่ เช่น มาตรการเปิด-ปิดร้านเกมส์ ร้านคาราโอเกะ เป็นต้น โดยทางจังหวัดได้ประกาศให้เป็นนโยบายในการสร้างสรรค์พื้นที่ดีหรือปัจจัยบวกให้กับเด็กและเยาวชนให้มากขึ้น และลดพื้นที่เสี่ยงหรือปัจจัยลบของเด็กและเยาวชนให้ลดลง

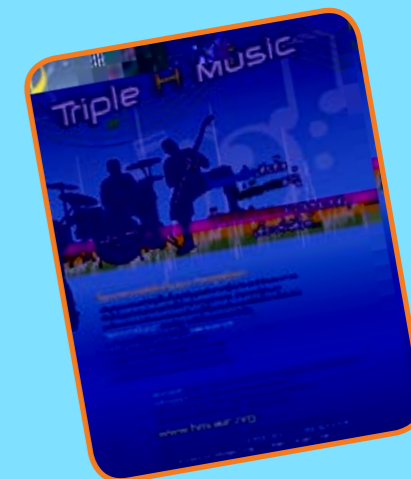
โครงการดนตรีสร้างปัญญา นำพาสู่สู่สังคม

เป็นโครงการที่ สสส. ร่วมกับ กลุ่มศิลปิน ดำเนินโครงการฯ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ดนตรีเป็นเครื่องมือ และเป็นกระบวนการเพื่อสร้างการเรียนรู้ ที่นำสู่สุขภาพทางปัญญาของเยาวชน พร้อมทั้งช่วยเพิ่มพื้นที่สร้างสรรค์และทางเลือกใหม่ของคนตรี โดยสนับสนุนวงดนตรี 20 วง จากกว่า 30 สถาบัน ทำให้มีเยาวชนได้รับประโยชน์ และเป็นแรงสำคัญในการสร้างสรรค์สังคมผ่านบทเพลงกว่า 500 คน เช่น

พลังของคนหนุ่ม กลุ่มมุสลิมนาม “วาริซัน” ทั้งนี้ วาริซัน แปลว่า มรดกตกทอด ซึ่งกลุ่มนักดนตรีกลุ่มนี้ทำให้ผู้ฟังได้มองเห็น “ภาคใต้” หรือความเป็น “มุสลิม” ในมุมมองที่ต่างออกไป นักดนตรีกลุ่มนี้เป็นการรวมตัวกันของสมาพันธ์นิสิต นักศึกษามุสลิมแห่งประเทศไทยจากหลายๆ มหาวิทยาลัย มาทำงานอาสาในรูปแบบต่างๆ ร่วมกัน เช่น การออกค่าย ทำกิจกรรมกับน้องๆ ชาวมุสลิมทั้งในกรุงเทพฯ และจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยใช้บทเพลง ทั้งลิเกสรู้อู อุนาซิดกอมบิง ที่มักเล่น ในงานต้อนรับแขกผู้ใหญ่ หรือในกิจกรรมที่เป็นทางการ ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งใช้ภาษามุสลิมหรือภาษาอาหรับเป็นหลัก แต่วาริซันได้นำอุนาซิดกอมบิง มาประยุกต์กับการทำงานครั้งนี้ โดยเล่าเรื่องราววิถีชีวิตของมุสลิม เพื่อสร้างความเข้าใจและให้กำลังใจผ่านบทเพลง โดยมีทั้งเนื้อเพลงภาษาอาหรับและภาษาไทยคู่กันถึง 3 เพลง คือเพลง “พลังศรัทธา” เนื้อหาเน้นการชักชวนให้มีศรัทธาในการฟื้นฟูและแก้ปัญหาภาคใต้ร่วมกัน เพลง “แตกต่างไม่แตกแยก” พูดถึงเพื่อนที่พูดภาษาต่างกัน แต่เข้าใจกันได้ เพลง “บ่าวตานี” เล่าเรื่องราวหนุ่มได้ที่เข้ามาเรียนในกรุง แต่มีสำเนียงบ้านเกิดและพร้อมจะกลับไปพัฒนาบ้านเกิด นี่คือการเรียนรู้สู่ปัญญาผ่านบทเพลงของเยาวชนและประยุกต์เข้ากับวิถีชีวิต ประเพณี ศาสนา ได้อย่างลงตัว

วงสมุนไพโร : กลุ่มดนตรีเพื่อชีวิต เป็นวงของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ 5 คน ที่รวมตัวกันสร้างสรรค์บทเพลงในกิจกรรมออกค่ายอาสาของชมรม รวมทั้งการเข้าร่วมประกวดวงดนตรีของมหาวิทยาลัย โดยได้นำประสบการณ์ที่พวกเขาพบเจอ ทั้งเรื่องของการไปทำงานกลางคืนเล่นดนตรีตามผับการเป็นนักศึกษาเทคนิค ที่ต้องเข้ามาเรียนในกรุงเทพฯ และต้องผ่านบททดสอบของความเป็นลูกผู้ชายในรูปแบบต่างๆ โดยใช้ดนตรีเป็นสื่อกลางในการทำกิจกรรมเพื่อสานฝันให้กับตัวเอง และยังได้ประสบการณ์ในการทำงานเป็นทีม ความสามัคคี จนได้รับรางวัลชนะเลิศจากการประกวดในงาน เวทีวัยทีน : ร้องเล่นเป็นสุข ที่จัดขึ้นเมื่อเดือนสิงหาคม 2552 ปัจจุบันพวกเขายังคงตั้งใจทำอัลบั้มที่สมบูรณ์ เพื่อถ่ายทอดความคิด มุมมองของพวกเขาที่มีต่อโลกและสังคม ให้คนรุ่นใหม่ได้รับฟัง

โครงการ “พลังภาพยนตร์ชวนค้นคนดี”

ซึ่งอยู่ภายใต้ ชุดโครงการสุขแท้ด้วยปัญญา โครงการนี้ริเริ่มโดยเยาวชนจาก โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี โดย นายเปรมปภัท พลิตผลการพิมพ์ ที่สนใจและมีพื้นฐานการทำหนังสือมาก่อน เขาเชื่อว่าหนังสือเป็นสื่อที่มีอิทธิพลและมีผลกระทบต่อผู้ชม เข้าถึงคนทั่วไปได้ง่ายผ่านทางอินเทอร์เน็ต ทิว ไอพอด มือถือ และหลากหลายวัฒนธรรม จึงชักชวนเพื่อนๆ เข้าร่วมกิจกรรมค้นความดีผ่านความสนุกจากการทำหนังสือ โดยร่วมกันคิดวิเคราะห์และค้นหาความดีจากหนังสือ และให้เยาวชนได้สร้างสรรค์ภาพยนตร์สั้นเพื่อตอบโต้ความดี เพราะเชื่อว่า “ความดีเล็กๆ นั้น เมื่อหลอมรวมกับสื่อหนังสืออันทรงอิทธิพล ก็ย่อมได้ประโยชน์ที่มีค่ามหาศาลตามมา” ความยาวของภาพยนตร์ประมาณ 10 นาที 10 เรื่อง โดยถ่ายทอดความดีง่ายๆ ใกล้ตัว เช่น การช่วยเก็บของที่หล่น การเสียดสที่นั่งบนรถเมล์ การเก็บขยะ หรือเรื่อง “คนที่ดีพอ” เรื่องของเด็กผู้หญิงที่ต้องย้ายโรงเรียนและต้องการหาเพื่อนใหม่ที่ดีที่สุด แต่สุดท้ายก็ได้แค่คนที่ดีพอ เพราะคนที่ดีที่สุด้นั้นไม่มี หรือแนว Reality Show สร้างสถานการณ์ให้คนทำความดี และเหตุบังเอิญชนะรถเสีย ซึ่งมีทั้งคนลูกให้นั่งบนรถสองแถว คนช่วยถือกระเป๋า หรือสร้างสถานการณ์ทำให้คนทำดี เช่น ผู้หญิงหอบของพะรุงพะรังแกล้งทำหล่นที่สถานีบีทีเอส แล้วเราก็ได้เห็นคนดีที่มีอยู่ทั่วไปที่จะช่วยเก็บของไม่เพิกเฉยเดินผ่าน ฯลฯ โดยหนังสือที่เป็นผลผลิตจากโครงการนี้ ได้นำเสนอที่ TK Park เซ็นทรัลเวิลด์และเผยแพร่ต่อเนื่องทางอินเทอร์เน็ตผ่าน Youtube ด้วย

โครงการละครพัฒนาสู่ภาวะทางปัญญาของเยาวชน (ปีที่ 1) และโครงการละครเพื่อการเปลี่ยนแปลง (ปีที่ 2)

ซึ่งเป็นโครงการที่ สสส. ร่วมกับ มูลนิธิสื่อชาวบ้าน (กลุ่มละครมะขามป้อม) ดำเนินโครงการฯ นี้ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ละครเป็นเครื่องมือและกระบวนการเพื่อสร้างการเรียนรู้ด้านสภาวะทางปัญญาให้กับเยาวชน เพิ่มพื้นที่สร้างสรรค์และทางเลือกใหม่ของละคร โดยสนับสนุนกลุ่มละครเกือบ 30 กลุ่ม ในปีที่ 1 และเกือบ 60 กลุ่มในปีที่ 2 จากกว่า 30 สถาบัน ทำให้มีผู้ได้รับประโยชน์กว่า 1,000 คน และเกิดเป็นละครที่มีความสร้างสรรค์ ช่วยเปลี่ยนทัศนคติและวิถีคิดให้กับเยาวชนได้เป็นจำนวนมาก อาทิ

- **ละครสะท้อนวิถีชีวิตพื้นบ้าน จากลูกหลานชาวกำแพงเพชร** “ยาย...หวัง” บทละครที่บอกเล่าเรื่องความหวังของยาย ที่เชื่อมั่นว่า “เพลงคล่องช้าง” วัฒนธรรมท้องถิ่นรากเหง้าของชาวกำแพงเพชร คือมรดกจากบรรพบุรุษที่มีคุณค่า ไม่น้อยไปกว่าเพลงสมัยใหม่ที่วัยรุ่นพากันชื่นชม และยังเป็นทางเลือกหนึ่งซึ่งมีความหมาย เป็นตัวตนของคนกำแพงเพชรที่หนุ่มสาวไม่ควรละเลย ประกอบกับสมาชิกของกลุ่มละครกำแพงเพชรมีพื้นฐานการแสดงละครพื้นบ้านมาก่อน จึงได้นำ “เพลงคล่องช้าง” มาดัดแปลงเป็นบทละครที่สะท้อนถึงการทอดทิ้งวัฒนธรรมดั้งเดิม ทอดทิ้งถิ่นฐาน และทอดทิ้งครอบครัวของวัยรุ่นรุ่นใหม่ได้อย่างโดนใจ จนทำให้ได้รับรางวัลใหญ่ถึง 2 รางวัล ในงานเวทีวิทยุฯ ได้แก่ รางวัลบทละครยอดเยี่ยม และรางวัล popular vote

- **ละครเรื่อง “บีบี” ของกลุ่ม “Unseen” จากคณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย** ที่นำเสนอไว้ใน เทศกาลละครเพื่อการเปลี่ยนแปลง (ภาคกลาง) ณ ห้องอเนกประสงค์ มิวเซียมสยามกรุงเทพฯ เมื่อต้นเดือนกรกฎาคมที่ผ่านมา โดยละครเรื่องนี้ได้นำเสนอถึงความสัมพันธ์ของผู้คนในสังคมที่นับวันจะยิ่งรู้จักกันน้อยลงทุกที หลังการเข้ามาของเทคโนโลยี โดยเฉพาะอุปกรณ์สื่อสารอย่างโทรศัพท์เคลื่อนที่ ที่ได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวัน “บีบี” บอกเล่าถึงชาย-หญิงคู่หนึ่งที่รักกัน แต่เขากลับมองข้ามสิ่งที่ควรพูดและแสดงความสัมพันธ์ระหว่างกัน แต่กลับใช้บีบีคุยกันเนื่องจากคิดว่าจะแทนกันได้ และนั่นนำมาสู่การทะเลาะและเลิกกันในที่สุด

- ในเทศกาลละครฯ เดียวกันนี้ ยังมีละครที่น่าสนใจได้แก่ **ทีม “เมื่อตะกี้” นิสิตภาควิชานิเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา** ที่เลือกใช้ละครซึ่งมีชื่อว่า **“ละครลัทธิ”** ในการวิพากษ์ชุมชนและสังคมที่พวกเขาพบเจออยู่ โดยกล่าวถึงเรื่องของสัตว์ 2 ประเภท ที่ให้คำมั่นสัญญาว่าจะช่วยกันกำจัดตัวใดตัวหนึ่งจะไม่ทำร้ายอีกฝ่าย แต่เมื่อเวลาผ่านไป กลับมีฝ่ายหนึ่งเลือกทำในสิ่งที่ผิดคำมั่นสัญญา เป็นเหตุให้เกิดการสูญเสียและเปลี่ยนแปลงที่ไม่มีใครได้ประโยชน์ เพราะไม่มีความซื่อสัตย์ต่อกัน

เสียงจากพื้นที่

สารพัดเรื่องดีที่เชียงราย

✧ โครงการธนาคารสุขภาพดีมีคุณธรรมบ้านเมืองหลวง จังหวัดเชียงราย (สร้างคุณธรรมค้ำจุนชุมชน) เป็นโครงการที่เกิดขึ้นจากการรวมกลุ่มกันของชาวบ้านในชุมชนเพื่อจัดตั้ง “ศูนย์สามวัยใฝ่คุณธรรม” และได้จัดกิจกรรม “อ้อยสอนหลาน” ขึ้น เพื่อสั่งสอนและบอกเล่าประสบการณ์จากรุ่นสู่รุ่น จนนำไปสู่การต่อยอดด้วยการสร้างเสริมสุขภาพเชิงคุณธรรม โดยใช้รูปแบบของธนาคาร คือ ส่งเสริมให้สมาชิกในชุมชนทำความดีแล้วจะได้คะแนนสะสม เช่น การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้าน การเสียสละแรงกาย แรงทรัพย์ บริจาคทำบุญ การปฏิบัติธรรม และการสร้างเสริมสุขภาพด้วยวิถีต่างๆ (อาทิ ตำข้าวกล้องกินเอง การออกกำลังกายร่วมกับชมรม ฯลฯ) เหล่านี้จะได้ 5 คะแนน การละเว้นการดื่มเหล้า สูบบุหรี่ ยาเสพติด ได้ 10 คะแนน เป็นต้น

เสียงจากพื้นที่ฉบับนี้ มี 1 กิจกรรม กับอีก 1 ตัวอย่างโครงการที่ร่วมส่งเสียงมาจากภาคเหนือและภาคอีสาน เพื่อบอกกล่าวให้ผู้อ่านทุกท่านได้รับรู้ถึง “สารพัดวิธี” ที่โครงการเปิดรับทั่วไป เขานำมาใช้เพื่อสร้างสรรค์กิจกรรมดีๆ ให้กับเยาวชน จนเกิดผลสำเร็จให้เห็นได้อย่างชัดเจน ทั้งต่อสุขภาพ ความเป็นอยู่ ความอบอุ่นในครอบครัว และความเข้มแข็งของชุมชน ... เรื่องราวเป็นอย่างไร ไปติดตาม (อ่าน) กันเลยดีกว่า

เมื่อได้คะแนนแล้วสามารถนำไปฝากธนาคารความดีไว้ได้ โดยจะมีสมุดฝากความดี เหมือนกับการมีสมุดเงินฝากเวลาที่เอาเงินไปฝากธนาคารจริงๆ เมื่อมีคะแนนความดีสะสมไว้ในบัญชีอย่างน้อย 100 คะแนน เจ้าของความดีก็สามารถนำสมุดฝากความดีไปเบิกถอนเพื่อแลกกับสิ่งของต่างๆ ได้ เช่น 10 คะแนนจะได้แปรงสีฟัน หรือสมุด ดินสอ เมื่อมีคะแนนมากๆ ก็จะเป็นสิ่งของที่ใหญ่ขึ้น เช่น พัดลม วิทยุ เป็นต้น

ช่วงที่ผ่านมานาธนาคารความดีมีนโยบายส่งเสริมให้คนทำความดีสะสมคะแนนให้มากเพื่อถวายเป็นพระราชกุศลด้วย ซึ่งอาจเรียกได้ว่า เป็น “กุศโลบายให้คนหันมาทำความดีมากขึ้น” โดยทำให้ “ผลแห่งความดี” เป็นเรื่องที่สามารถ “จับต้องได้” จึงมีผู้สนใจเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะเด็กและเยาวชน

ทั้งนี้ ธนาคารความดีบ้านเมืองหลวง เปิดให้บริการสมาชิกทุกวันเสาร์แรกของเดือน และมีผู้มาใช้บริการอย่างต่อเนื่อง จนในปัจจุบันธนาคารฯ มีสมาชิกทุกเพศทุกวัย ทั้งผู้สูงอายุ คนวัยกลาง และเยาวชนรวมกว่า 150 คน และสามารถสร้างกระแส “ตระหนักในการทำความดี” ให้เกิดขึ้นกับทุกคนในชุมชนได้ดังจะเห็นได้จากการเกิดขึ้นของกลุ่มตำข้าวกล้อง การปลูกผักไว้กินเองในครัวเรือน การเกิดกลุ่มเยาวชนที่มาร่วมกันปฏิบัติธรรม เป็นต้น ซึ่งเหล่านี้ ล้วนแล้วแต่เป็นกลุ่ม หรือกิจกรรม ที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสุขภาพและสภาวะของผู้คนและชุมชนโดยตรง

ด้านสื่อมวลชนที่ไปดูงานธนาคารความดีในครั้งนี้ ก็ได้เห็นการประยุกต์รูปแบบการทำงานของธนาคารพาณิชย์มาเป็นเครื่องมือในการกระตุ้นให้ชุมชนทำความดี โดยได้เห็นผลของการตอบแทนความดีอย่างเป็นรูปธรรมด้วย ซึ่งมีหลายรายการได้นำเรื่องราวของธนาคารความดีไปเผยแพร่สู่สังคมด้วย อาทิ รายการประเด็นเด็ด 7 สี ที่ได้ออกอากาศไปเมื่อวันที่ 12 สิงหาคม 2553

ตอบโต้ ตอบดี มีรางวัล

ได้เวลาร่วมสนุกกับการตอบคำถามแล้วจ้า!!! คำถามฉบับนี้รับรองว่าไม่ยาก ขอถามว่า

“กลุ่มวาริชั่น อยู่ภายใต้โครงการใดของ สสส. และ วาริชั่น แปลว่าอะไร”

ทราบคำตอบแล้วส่งมาที่อีเมล friend.sangsuk@gmail.com หรือไปรษณียบัตร หรือจดหมาย มาที่ กองบรรณาธิการจดหมายข่าวเพื่อนสร้างสุข ตามที่อยู่ท้ายเล่ม ผู้ส่งต้องระบุชื่อ-ที่อยู่ของท่านมาให้ชัดเจน มิเช่นนั้นจะถือว่าละสิทธิ (หากได้รางวัล) ค่ะ

ผู้ตอบถูก 10 ท่าน จะได้รับของที่ระลึกจาก สสส. **ส่งคำตอบได้ถึง 25 ตุลาคม 2553** และติดตามรายชื่อผู้โชคดีได้ในจดหมายข่าวเพื่อนสร้างสุข ฉบับเดือน พฤศจิกายน 2553 ... สำหรับผู้ได้รับ **“หนังสือ ๓๐ วิธีทำบุญ+สอนลูกทำบุญ”** 10 รางวัล จากการร่วมตอบคำถามประจำฉบับที่ 50 มีดังนี้

1. พ.ต.พัฒน์ พลกุล จ.อุดรธานี	6. คุณทองเลี่ยม แสนโท จ.หนองบัวลำภู
2. คุณถนอม จันทร์หยวก จ.ร้อยเอ็ด	7. ด.ช.นวกัทร พงษ์รัตนานุกุล จ.น่าน
3. คุณอุไรวรรณ แผงทรัพย์ จ.พะเยา	8. คุณจักรพันธ์ จันทร์คุณา จ.ลำพูน
4. คุณอรอนงค์ แซ่กี้ จ.สงขลา	9. คุณจิรายุส พัดผล จ.ภูเก็ต
5. คุณผกามาต อิมคำ จ.ขอนแก่น	10. คุณราตรี จูมวันทา จ.อุบลราชธานี

กองบรรณาธิการ จะเร่งส่งของรางวัลให้ถึงมือทุกท่านไม่เกิน 1 เดือนนับจากนี้ รอหน่อยนะคะ ^_^

✦ โครงการคลินิกเคลื่อนที่เพื่อสุขภาพผู้ชายชาวเขา จังหวัดเชียงราย (อนุรักษ์ ฟันฟู ภูมิปัญญาชนเผ่า) เนื่องจากชาวไทยภูเขาส่วนใหญ่อาศัยอยู่บนพื้นที่สูง จึงมีข้อจำกัดในการเข้าถึงระบบการดูแลสุขภาพจากโรงพยาบาลและบริการของรัฐ ทั้งข้อจำกัดด้านการคมนาคม การสื่อสาร และข้อจำกัดเรื่องรายได้

สมาคมเพื่อการศึกษาและวัฒนธรรมชาวอาข่า ร่วมกับ เครือข่ายหมอพื้นบ้านอาข่า จึงคิดทำ “คลินิกภูมิปัญญาอาข่า” ขึ้น โดยคลินิกนี้จะนำการรักษาแบบพื้นบ้านของชนเผ่าอาข่า มาออกคลินิกเคลื่อนที่ไปในหมู่บ้านที่ห่างไกลใน 4 อำเภอ ของจังหวัดเชียงราย คือ อำเภอเมือง อำเภอแม่จัน อำเภอแม่สรวย และอำเภอแม่ฟ้าหลวง โดยใช้ภูมิปัญญาในการรักษา 4 ประเภท คือ พิธีกรรมบำบัด สมุนไพรบำบัด (หรือ “นะซีสลา”) กายบำบัด เช่น “สาถู่เง่” คือ การรักษาด้วยการนวดและย่าง่าง “ซาเกือ” คือการรักษาอาการ ปวด-เวียนศีรษะ มึนงง โดยใช้ข้าวขี้และข้าวกลาง ตึง-นวด เป็นต้น และสุดท้ายคือ หมอตำแย หรือ “ย่าชีอำมา” มาช่วยดูแลด้านการทำคลอด รวมถึงการดูแลสุขภาพหญิงหลังคลอดและทารกด้วย

ในการพาสื่อมวลชนไปเยี่ยมชมคลินิกภูมิปัญญาอาข่า เป็นการเยี่ยมชมคลินิกที่จัดขึ้น ณ บ้านแม่จันใต้ ตำบลท่าก้อ อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย นอกจากนี้จะมีคลินิกภูมิปัญญาอาข่าเคลื่อนที่มาให้บริการประชาชนในหมู่บ้านแล้ว ยังมี อสม. เจ้าหน้าที่อนามัยตำบลท่าก้อ และเจ้าหน้าที่จากโรงพยาบาลแม่สรวย มาร่วมออกคลินิกเคลื่อนที่ให้คำปรึกษา ตรวจรักษา และจ่ายยาตามแนวทาง

การแพทย์แผนปัจจุบันด้วย ซึ่งก็ได้รับการตอบรับจากชาวบ้านในชุมชนเป็นอย่างดี ขณะที่สื่อมวลชนซึ่งไปร่วมดูงานก็ให้ความสนใจกับกิจกรรมนี้เป็นอย่างมาก เพราะทำให้พวกเขาได้เข้าใจถึงประโยชน์ของภูมิปัญญาทางการแพทย์ของชุมชน โดยสื่อมวลชนบางคนก็ได้ร่วมพิสูจน์ด้วยการให้หมอภูมิปัญญาอาข่ารักษาด้วย เช่น การนวด การใช้ความร้อนรักษาอาการปวดบริเวณท้อง ฯลฯ อีกทั้งยังได้เห็นความเชื่อถือศรัทธาที่ชาวอาข่ามีให้กับหมอภูมิปัญญาเหล่านี้ ซึ่งถือเป็นสิ่งที่มีผลอย่างยิ่งต่อความเข้มแข็งทางใจของผู้มารับการรักษา รวมทั้งยังได้รู้จักและรับทราบสรรพคุณของสมุนไพรอาข่าอีกหลายตัว ซึ่งล้วนเป็นรูปแบบการรักษาที่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อกลุ่มผู้ป่วยที่ด้อยโอกาส และเป็นแบบแผนที่น่าสู่การพึ่งตนเองของครอบครัว และชุมชนด้วย นอกเหนือไปจากที่เป็นการอนุรักษ์ภูมิปัญญาดั้งเดิมให้คงอยู่

"ดีกับโภชนาการ และการเรียนรู้"

ณ บ้านโคกชาติ ตำบลไพรพัฒนา อำเภอภูสิงห์ จังหวัดศรีสะเกษ มีเด็กปฐมวัยจำนวนมากถูกทอดทิ้งให้อยู่กับผู้สูงอายุ เพราะพ่อแม่ต้องออกไปทำงานต่างถิ่น เด็กเหล่านั้นมักไม่ได้รับการเลี้ยงดูที่เอื้อต่อการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็ก หลายรายมักถูกปล่อยไว้หน้าจอโทรทัศน์ จนทำให้โทรทัศน์กลายเป็นสื่อที่มีอิทธิพลต่อเด็กมาก

โครงการเสริมสร้างศักยภาพกลุ่มสตรี พัฒนาโภชนาการและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย บ้านโคกชาติ จังหวัดศรีสะเกษ โดย คุณทองใบ สวัสดิ์ผล คณะกรรมการกลุ่มสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาการและโภชนาการเด็กปฐมวัยบ้านโคกชาติ จึงพัฒนาโครงการฯ นี้ขึ้นมาเพื่อกระตุ้นให้ชุมชนเห็นความสำคัญและส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย โดยดำเนินการตั้งแต่ (1) ประชุมชี้แจงและวางแผนร่วมกัน ทั้งคณะกรรมการกลุ่มสร้างสรรค์ฯ กลุ่มพลังนิทานเพื่อน้อง และสมาชิกชุมชน 80 คน รวมเดือน โดยนำข้อมูลชื่อเด็กแรกเกิด - 5 ปี และรายชื่อผู้เลี้ยงดูมาเสนอให้เห็นภาพรวม (2) จัดกิจกรรมดูแลโภชนาการเด็กปฐมวัย ตั้งแต่การให้ความรู้เรื่องพัฒนาการเด็กปฐมวัยแก่ผู้ปกครอง อบรมสาธิตการประกอบอาหารเด็กปฐมวัย จัดกิจกรรมแม่อาสาเยี่ยมบ้านเด็กปฐมวัย และให้คำแนะนำแก่ผู้ปกครองโดยมีเจ้าหน้าที่งานอนามัยแม่และเด็กจากโรงพยาบาลภูสิงห์ คอยให้การดูแลอย่างใกล้ชิด (3) ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้โดยการอ่านนิทานและการละเล่นพื้นบ้าน ตั้งแต่การสำรวจรวบรวมนิทานและของเล่นพื้นบ้าน การจัดเวทีเพื่อส่งเสริมการเล่านิทาน อ่านหนังสือให้ลูกฟัง จัดหาหนังสือนิทานที่จำเป็นต่อพัฒนาการของเด็กปฐมวัย (4) ส่งเสริมการรณรงค์พัฒนาการเรียนรู้เด็กปฐมวัย โดยจัดงานมหกรรมเด็กปฐมวัย ที่มีทั้งการจัดมุมพัฒนาการเด็กปฐมวัยโดยกลุ่มแม่อาสา มุมอ่านนิทาน การแสดงละครของเด็กๆ การแข่งกีฬาพื้นบ้าน เป็นต้น ซึ่งกลุ่มแม่อาสาฯ ที่เกิดขึ้นนี้ ได้กลายเป็นกลไกใหม่ในชุมชนที่มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อการสร้างพัฒนาการที่เหมาะสมกับวัยให้กับเด็กๆ โดยได้เอาแม่บ้านที่อยู่ในชุมชนอยู่แล้วมาเพิ่มศักยภาพ ให้กลายเป็นผู้ที่สามารถดูแลได้ทั้งเด็กและครอบครัวโดยไม่ได้แยกเด็กออกจากครอบครัว กล่าวได้ว่า กลุ่มแม่อาสาฯ คือผู้ที่ทำงานอยู่ภายใต้แนวคิดที่ว่า “ลูกหลานเพื่อนบ้าน ก็เหมือนลูกหลานตัวเอง” นั่นเอง ดังนั้นจึงต้องดูแลอย่างดีที่สุด ด้วยความรักและปรารถนาดีเช่นเดียวกันกับที่มีให้กับลูกของตนเอง

รูปแทนใจ

เพราะ ...

ลูกไม้หล่นไม่ไกลต้น

หนึ่งในสำนวนที่คนไทยคุ้นเคย และมักตีความไปหลากหลาย บ้างก็ว่า นิสัย หน้าตา อาชีพ เหมือนพ่อแม่ หากที่แท้ กลับอยู่ที่การอบรม สั่งสอน และการประพฤติตัวเป็นแบบอย่างของผู้เป็นพ่อแม่ผู้ปกครองนั่นเอง

อยากมีเยาวชนที่ดี ไร้ช่วยพัฒนาชาติ ก็ต้องมีพ่อแม่ที่ดีคอยรัก ห่วงใย ใส่ใจ อบรม และตักเตือนโดยไม่ลำเอียงเข้าข้างลูกตะพิดตะพือ

แม่ลูกชาวอาข่าคุณนี้ คงไม่ต้องสงสัยถึงความรัก และผูกพันที่มีต่อกัน

แววตาของเด็กน้อยราวกับจะบอกว่า “หนูภูมิใจในตัวแม่ และความเป็นอาข่าของเรา และจะดำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรมอันดีของชนเผ่า”

ข่าวดี มีมาเล่า

หนูเม้าท์แสบซ่า มาแล้วจ้า ^_^ ... เดือนกันยายนแล้วนะคะพี่น้อง อีก 3 เดือนก็จะหมดปีแล้ว ไวไม่ไว ก็ต้องแก้มันอีกปีละนะ ยิ่งแก่พลังก็ยิ่งลด ไม่เหมือนน้องๆ หนูๆ เยาวชนเขา ที่ยังมีพลังเหลือเฟือ จดหมายข่าวเพื่อนสร้างสุขฉบับนี้จึงเปิดเวทีให้กับเรื่องราวของเยาวชนโดยเฉพาะ เพื่อตอบรับกับหนึ่งวันสำคัญในเดือนกันยายน อันได้แก่ วันเยาวชนแห่งชาติ ซึ่งตรงกับวันที่ 20 กันยายนของทุกปี ... หนูเม้าท์ก็หวังว่า เมื่อทุกท่านได้รับรู้ถึงพลังของเยาวชนในการสร้างเสริมสุขภาพแล้ว ก็คงจะเริ่มมีพลังขึ้นมาบ้าง ... ถึงจะแก่ ก็อย่ายอมแพ้เด็กๆ เยาวชนเขานะคะ หนูเม้าท์ สาวพันปี จะคอยเป็นกำลังใจให้ ... สู้ๆ ค่ะทุกท่าน

เพื่อไม่ให้ทุกท่าน “ต่อแด้” ขอเริ่มด้วยการกล่าวถึงจำนวน “เพื่อนใหม่” กันก่อน นับแต่เดือนตุลาคมปีที่แล้วถึงปัจจุบัน สสส. สนับสนุนโครงการสร้างเสริมสุขภาพไปแล้ว 1,011 โครงการ คาดว่าจะมีผู้ได้ประโยชน์จากการดำเนินงานไม่ต่ำกว่า 200,000 คน ในจำนวนนี้มีเพื่อนสมาชิกหน้าใหม่ที่ไม่เคยได้ทุนจากเรามาก่อนถึง 681 โครงการ ... เห็นไหมคะว่าบนเส้นทางสาย (สุขภาพ) นี้ เราไม่โดดเดี่ยวจริงๆ

ส่วนโครงการที่เกี่ยวกับเยาวชนนั้น สสส. ได้ร่วมกับ มูลนิธิโกลบอลคิมทอง สนับสนุนค่ายอาสาพัฒนาสร้างเสริมสุขภาพ ช่วงปิดเทอมเล็กของน้องๆ (ค่ายเดือนตุลาคม 2553) 26 โครงการ โดยเป็นค่ายที่มุ่งศึกษาปัญหาชุมชน 22 โครงการ อีก 4 โครงการ มุ่งเรียนรู้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งน้องๆ ก็ได้ไปลงพื้นที่โครงการร่วมนสร้างหมู่บ้านพอเพียงเพื่อรากฐานสุขภาพที่ยั่งยืนด้วย

ด้านการพัฒนาศักยภาพให้กับทั้งผู้ที่ได้รับทุน ไม่ได้รับทุน และหน่วยงานเครือข่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ก็มีหลากหลาย ดังนี้
o โครงการขยายผลการพัฒนาทักษะด้านการบริหารงานสร้างเสริมสุขภาพให้แก่บุคลากร/ทีมงานด้านสุขภาพในองค์กรบริหารส่วนตำบล (อบต.) ได้จัดพิจารณาโครงการย่อย 3 พื้นที่ คือ นครราชสีมา เมื่อ 3 สิงหาคม มีโครงการที่เสนอ 19 โครงการ ได้รับการสนับสนุน 18 โครงการ ขอนแก่น เมื่อ 26 สิงหาคม มีโครงการที่เสนอ 11 โครงการ ได้รับการสนับสนุนทั้งหมด และอุบลราชธานี เมื่อ 3 กันยายน มีโครงการที่เสนอ 10 โครงการ

o นอกจากนี้ยังได้ร่วมกับ ทีมพัฒนาศักยภาพและสนับสนุนเพื่อเพิ่มคุณภาพผู้เสนอโครงการร่วมสร้างชุมชนและท้องถิ่นให้น่าอยู่ในพื้นที่ภาคเหนือ จัดเวทีพัฒนาและพิจารณาโครงการ “ร่วมสร้างชุมชนและท้องถิ่นให้น่าอยู่” ระหว่างวันที่ 14-15 สิงหาคม จำนวน 73 โครงการ เพื่อพัฒนาโครงการให้มีคุณภาพ และพิจารณาโครงการในพื้นที่โดยผู้ทรงคุณวุฒิ สสส. จนได้โครงการที่ผ่านการพิจารณา 61 โครงการ และให้ไปปรับปรุงเพิ่มเติมเพื่อพิจารณาใหม่ อีก 3 โครงการ

ต่อกันด้วยเรื่อง งานบูรณาการสร้างเสริมสุขภาพในพื้นที่ภาคกลาง (12 จังหวัด) ที่ สสส. ร่วมกับ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย จัดประชุมพัฒนาแผนยุทธศาสตร์เพื่อบูรณาการสร้างเสริมสุขภาพให้ผู้สูงอายุจังหวัดปทุมธานีขึ้น ในชื่องานว่า “เพื่อนช่วยเพื่อน...สานใจ...เพื่อผู้สูงวัยในปทุมธานี” เมื่อวันที่ 30 - 31 กรกฎาคม โดยมีกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมประชุมในครั้งนี้ ได้แก่ ตัวแทนจาก อบต. เจ้าหน้าที่สถานีอนามัย พัฒนาสังคมฯ จ.ปทุมธานี ประธานสาขาสภาผู้สูงอายุประจำ จ.ปทุมธานี อสม. และสมาชิกชมรมผู้สูงอายุจาก 7 อำเภอใน จ.ปทุมธานี รวม 35 ชมรม มีผู้เข้าร่วมประชุมกว่า 130 คน เวทีครั้งนี้มีวัตถุประสงค์

เพื่อร่วมกันกำหนดพันธกิจ เป้าประสงค์ และแผนยุทธศาสตร์ในการดำเนินงานบูรณาการเพื่อสุขภาพผู้สูงอายุ จ.ปทุมธานี ซึ่งแต่ละหน่วยงานได้เสนอแผนการดำเนินงานบูรณาการเข้ามาแล้วภายใน 31 สิงหาคม ที่ผ่านมา

มาที่ต่อไปเป็นตัวอย่างโครงการที่ได้เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ในเดือนที่ผ่านมา ซึ่งมีเกินกว่าพื้นที่หน้าอันจำกัดจะเล่าได้หมด หนูเม้าท์จึงขอเล่าเฉพาะบางเรื่อง อย่างว่ากันนะ (ถ้าจะว่า ก็ว่า บก. ให้ช่วยเพิ่มหน้าให้หน่อยจ้า แฮะๆ) เริ่มจาก *โครงการลดการดื่มเหล้าในงานประเพณี/สัปดาห์บ้าน จังหวัดลำปาง* : ทุ่งฮั้ว ตำบลปลอดเหล้า แห่งเมืองลำปาง *โครงการคลินิกเคลื่อนที่เพื่อสุขภาพชาวเขา* : คลินิกอาษา ภูมิปัญญาชนเผ่า *โครงการบ้านนี้มีสุข* โดยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้เดินทางไปสูการเป็นมหาวิทยาลัยสร้างเสริมสุขภาพะ มีการสอนเรื่องสุขภาพะ เกือบ 4,000 วิชา *โครงการงัดขยะไร้หมด-เหยี่ยวตาไฟไล่ปราบ*

เป็นการนำความรู้ทางวิทยาศาสตร์มาใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน *โครงการแผนที่สุขภาพฯ คนธรรมดาทำงานใหญ่ได้* : หนุนพลังเยาวชนเพื่อสร้างสุขภาพดีแผนที่ช่วยได้ *โครงการสร้างเสริมสุขภาพผ่านกระบวนการคุณภาพเพื่อการเปลี่ยนแปลงที่ยั่งยืน (SHA)* ที่ สสส.เตรียมจัดประชุม 64 โรงพยาบาลที่ผลิตบุคลากรทั่วประเทศ *โครงการละครพัฒนาสุขภาพะปัญญาของเยาวชน* ฝึกเด็กให้พัฒนาปัญญาผ่านละคร ฉายภาพสังคมเพื่อลดพฤติกรรมเสี่ยงอย่างยั่งยืน *โครงการโปรแกรมการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของหญิงไทยวัยต้นที่อาศัยในชุมชนแออัด เขตกรุงเทพมหานคร* เน้นสื่อสารเชิงบวกเพื่อลดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ *โครงการกระบวนการสร้างเสริมสุขภาพสามเนตร วัดศรีโสดา จังหวัดเชียงใหม่* ต้นแบบการดูแลสุขภาพสามเนตร ซึ่งมีอยู่ราว 500,000 รูปทั่วประเทศ *โครงการบำบัดน้ำเสียจากการผลิตแผ่นยางด้วยระบบบ่อหมักก๊าซชีวภาพจังหวัดพัทลุง* ที่นักวิชาการจับมือกับท้องถิ่น พัฒนาพลังงานทางเลือกจากน้ำเสียในการผลิตแผ่นยางดิบ จนได้ทั้งพลังงานสะอาดสิ่งแวดล้อมที่ดี และลดมลภาวะทางกลิ่น

ริงบอกเพื่อน

เยาวชน ... พลังที่ไร้ขีดจำกัด

รู้จัก Facebook ไหม?
ถ้าไม่รู้จัก ... คุณก็ควรทำความรู้จักกับมันไว้บ้าง เพราะ ณ ชั่วโมงนี้ เฟสบุ๊คคือสังคมออนไลน์ที่ทำให้ผู้ใช้บริการสามารถแบ่งปันข้อมูลต่างๆ กับเพื่อนที่อยู่ในสังคมเดียวกันได้แบบรวดเร็วทันใจ จนทำให้กลายเป็นเว็บไซต์ที่มีคนเข้าชมมากที่สุดในโลก ถึงประมาณเดือนละ 540 ล้านคน ซึ่งคิดเป็นกว่าร้อยละ 35 ของประชากรผู้ใช้อินเทอร์เน็ตทั่วโลก เฉพาะในประเทศไทย มีผู้ใช้ถึง 5.14 ล้านคน แม้จะยังไม่ถึง 10% ของประชากรทั้งประเทศ แต่จำนวนเพียงแค่นี้ก็เพียงพอที่จะทำให้ไทยติดอันดับที่ 21 ของโลก ในการเป็นประเทศที่มีผู้ใช้เฟสบุ๊คมากที่สุด
แน่นอนว่าผู้ใช้เฟสบุ๊คส่วนใหญ่คือคนที่อยู่ในช่วงวัยที่เรียกว่า “เยาวชน” ... แต่นั่นยังไม่ใช่ “พลังเยาวชน” ที่เราจะคุยกันในวันนี้ เพราะที่เราจะคุยคือ พลังของเยาวชนผู้ริเริ่มสร้างเฟสบุ๊คต่างหาก !!!

Facebook.com เกิดขึ้นเมื่อวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2547 โดย มาร์ก ซักเคอร์เบิร์ก (Mark Elliot Zuckerberg) เด็กหนุ่มอเมริกันเชื้อสายยิว ซึ่งขณะนั้นเขามีอายุเพียง 20 ปี (เกิดวันที่ 14 พฤษภาคม 2527) กำลังเรียนอยู่ที่มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด เขากับเพื่อนชื่อ ดัสติน มอสโควิช (Dustin Moskovitz) ทำเฟสบุ๊คขึ้นมาเพื่อให้เพื่อนนักศึกษาได้โพสต์รูปและข้อมูลของตนเอง แต่หลังจากนั้นไม่นาน มันก็ได้รับความนิยมจนขยายไปยังมหาวิทยาลัยอื่นและทั่วโลก ทำให้ซักเคอร์เบิร์ก กลายเป็นมหาเศรษฐีที่มีอายุน้อยและสร้างตัวได้เร็วที่สุดภายในเวลาเพียง 6 ปี แม้ว่ายักษ์ใหญ่อย่าง

yahoo จะยอมทุ่มทุนถึง 1.6 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือ google ที่ใจป่าพร้อมทุ่ม 2.6 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ เพื่อขอซื้อกิจการนี้ แต่เขาก็ไม่ยอมขาย
ทุกวันนี้ สำนักงานของ Facebook ตั้งอยู่ในตัวเมือง Palo Alto รัฐแคลิฟอร์เนีย มีอาคารสำนักงาน 4 อาคาร และแม้จะร่ำรวยทั้งเงินทองและชื่อเสียง แต่ CEO หนุ่มแห่ง Facebook ก็ยังใช้ชีวิตสมถะไม่ต่างไปจากเดิม เขาชอบสวมเสตเตอร์กับเชิ้ตสีน้ำตาล และกางเกงสแล็กสีฟ้าๆ กับรองเท้าแตะอาดิดาส ยังคงเช่าอพาร์ทเมนต์เล็กๆ อยู่ใกล้สำนักงานเหมือนเมื่อครั้งเริ่มก่อตั้งบริษัทใหม่ ๆ ในห้องมีแค่ฟูกนอนราคาถูก โต๊ะทำงานตัวเดียวกับเก้าอี้สองตัว ส่วนอาหารเขาก็มักเป็นเพียงซีเรียลใส่นมในยามกระดากกับช้อนพลาสติก ที่สำคัญเขายังคงขี่จักรยาน หรือไม่ก็เดินไปทำงานทุกวัน !!!
จะดีแค่ไหน ถ้าเยาวชนของเรา จะเป็นได้เช่นนี้บ้าง?

ปิดท้ายด้วยเรื่องเดิมที่ต้องขออภัยเป็นประจำ ... สำหรับผู้สนใจทำงานสร้างเสริมสุขภาพ สสส. จะเปิดรับสมัครปีละ 3 รอบค่ะ ซึ่งรอบที่ 3 ได้เริ่มขึ้นแล้วตั้งแต่เดือนสิงหาคม และจะสิ้นสุดการรับสมัครในเดือนกันยายนนี้ หากใครเตรียมตัวไม่ทัน ก็ใช้เวลาว่างนี้คิดและพัฒนาการเขียนโครงการไปเรื่อยๆ ก่อน เพราะเราจะเปิดรับอีกครั้งในเดือนธันวาคมค่ะ ผู้สนใจสามารถดูรายละเอียดได้ตามตารางด้านล่าง หรือเข้าไปอ่านและ download แบบฟอร์มได้ที่ www.thaihealth.or.th หรือสอบถามเพิ่มเติมที่ 02-2980500 ต่อ 1111-1116 หวังว่าท่านจะได้มาเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างเสริมสุขภาพกับเรานะคะ

รอบ	ระยะเวลาเปิดรับ	แจ้งผลการพิจารณา	วันเริ่มโครงการ
1	1 ธันวาคม - 31 มกราคม	จะแจ้งผลการพิจารณาภายใน 60 วัน นับจากวันที่ สสส. ได้รับ โครงการ	ส่งโครงการถึง สสส. ล่วงหน้า อย่างน้อย 90 วัน ก่อนวันเริ่มต้นโครงการ
2	1 เมษายน - 31 พฤษภาคม		
3	1 สิงหาคม - 30 กันยายน		

ความคิดบุคคลฉบับนี้ ขอนำหลากหลายความคิดของผู้ใหญ่ที่ทำงานใกล้ชิดกับเด็กและเยาวชนมาเสนอ ,, ลองมาดูกันว่า พวกเขามีมุมมองต่อพลังการสร้างสรรค์ของเยาวชนอย่างไรกันบ้าง รวมถึงความห่วงใย และแนวคิดในการปลูกฝังให้เกิดเยาวชนที่ดีขึ้นมาประดับสังคมไทยด้วย

วีรพงษ์ เกรียงสินยศ

กรรมการบริหารแผนฯ คณะ 6

“...กิจกรรม (ค่าย) ได้สร้างเยาวชนที่มีความมุ่งมั่น และมีจิตอาสาที่จะทำงานค่าย เกิดการสร้างเครือข่ายการทำงานค่าย การพัฒนาศักยภาพของแกนนำต่อยอดจากค่ายเดิม ต่อยอดแนวคิดการทำค่ายโดยเน้นการมีส่วนร่วมกับชุมชน ให้กับกลุ่มคนเหล่านี้ที่จะสามารถเข้ามามีบทบาทในการทำประโยชน์เพื่อสังคม เสมือนเป็นอีกพื้นที่หนึ่งในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ดีๆ เกิดพื้นที่เครือข่ายในแต่ละภูมิภาค ทั้งยังมีการติดตามเพื่อเก็บข้อมูลเด็กค่ายที่ได้รับทุนจากโครงการว่ามีการพัฒนาและนำประสบการณ์จากทำงานค่ายไปใช้ในชีวิตการทำงานได้อย่างไรบ้าง...”

นางสาวดารณี เวณจันทร์

ประธานโครงการแผนกสุขภาพฯ

“...โครงการ (แผนกสุขภาพฯ) นี้ จัดขึ้นภายใต้แนวคิดพลังเยาวชน เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาบ้านเกิดด้วยจิตสำนึกท้องถิ่น และยืนหยัดอยู่ในชุมชนอย่างมีคุณค่า มีศักดิ์ศรีทั้งในทางเศรษฐกิจ และการได้รับการยอมรับจากสังคมผ่านการเรียนรู้ และพัฒนาศักยภาพโดยใช้แผนที่สุขภาพเป็นเครื่องมือเพื่อสะท้อนภาพเล็กๆ ในแต่ละชุมชน ที่พวกเราผู้ใหญ่ทุกคนน่าจะให้ความสนใจในการสร้างชุมชนที่เหมาะสม...”

พุกหัส พหลกุลบุตร

(หรือ พี่ก้อย ของน้องๆ) ผู้อำนวยการฝ่ายละครการศึกษา มูลนิธิสื่อชาวบ้าน

“...ละคร ยังคงเป็นสื่ออิสระ ที่ช่วยเสริมสร้าง-ขัดเกลาพฤติกรรมคนในสังคมได้ไม่แพ้สื่อใด ทั้งการชี้ให้เห็นปัญหาและมุ่งวิพากษ์สังคม พ่วงด้วยการสร้างความเข้าใจในวัฒนธรรมโดยที่ไม่ลืมความบันเทิง ส่วนเยาวชนในฐานะผู้ขับเคลื่อนสังคมกับการได้รับพื้นที่แสดงออกนั้น ซึ่งด้วยธรรมชาติคนวัยนี้เป็นวัยที่เรียวต่อความรู้สึกและการเปลี่ยนแปลงทางสังคมมากที่สุด พวกเขาจึงมีกระบวนการพิจารณาสังคมด้วยสายตาของอนาคต สามารถมองเห็นปัญหาที่ผู้ใหญ่อาจจะมองข้ามไป ละครเพื่อการเปลี่ยนแปลง จึงไม่ใช่การเปลี่ยนแปลงที่เกิดเฉพาะตัวผู้ทำกิจกรรมซึ่งถูกบ่มเพาะจากกระบวนการทำละครเพียงอย่างเดียว แต่ความเปลี่ยนแปลงนั้นย่อมนำมาซึ่งการที่พวกเขาเข้าร่วมกัน “พลิกดิน” สังคมในวันต่อไป เพราะถึงแม้ละครจะจบแต่ความคิดในตัวเยาวชนเหล่านั้นนั้นไม่ได้จบตาม เช่นเดียวกับผู้ชมที่จะเกิด “ประกาย” ที่มีคุณค่าไม่มากนักน้อย ก่อนจะนำไปขยายต่อชุมชนเพื่อพัฒนาในโอกาสต่อไป...”

ประจวบ พลิตผลการพิมพ์

ที่ปรึกษาโครงการพลังภาพยนตร์

ชวนค้นคนดี และโรงพยาบาลรามาริบัติ

“...เด็กพวกนี้จะเติบโตเป็นสื่อสารมวลชนที่มีอิทธิพลต่อความคิดคน ผมมองไม่ออกว่าควรมอบสิ่งดีอะไรให้เขานอกจากธรรมะ แต่สอดแทรกไปเนียนๆไม่น่าเบื่อหนึ่งที่เขาทำออกมาโปรดักชั่นไม่ค่อยดีบางคนทำหนังเรื่องแรก แต่เขาสื่อออกมาได้ดีเห็นความสุขในการทำงานแล้วถ่ายทอดสู่ฟิล์ม..หวังว่าถ้าเขาเข้าใจธรรมะยิ่งขึ้น เข้าใจศิลปะภาพยนตร์มากขึ้น เอาสองอย่างนี้มาสานกันจะต่อยอดเป็นพลังมหาศาล...”

นางทองใบ พูลสวัสดิ์

จาก โครงการเสริมสร้างศักยภาพกลุ่มสตรีพัฒนาโภชนาการฯ บ้านโคกชาติ จังหวัดศรีสะเกษ

“...เมื่ออาสาเกิดจากแนวคิดที่ว่า ถึงแม้จะสอนลูกได้อย่างไรถ้าลูกคนรอบบ้านไม่ดีทุกอย่างก็เหมือนเดิม”

วิสัยทัศน์: “คนไทยมีสุขภาพอย่างยั่งยืน”

พันธกิจ: “สนับสนุนและพัฒนาขบวนการสร้างเสริมสุขภาพอันนำไปสู่สุขภาพของประชาชนและสังคมไทย

ยุทธศาสตร์: ขยายพื้นที่ทางปัญญาและสังคมอย่าง

กว้างขวาง สร้างการมีส่วนร่วมในกระบวนการนโยบายที่ดี

กองบรรณาธิการ จดหมายข่าว ฉบับ **เพื่อนสร้างสุข**

653/43-44 ซ. 41 ถ.เจริญสุขนิทวงศ์

แขวงอรุณอมรินทร์ เขตบางกอกน้อย กทม. 10700

โทรศัพท์ / โทรสาร 0-2424-4101 หรือ e-mail :

friend.sangsuk@gmail.com และ thitiporn@thaihealth.or.th